

Innhold

Forord til første utgave	5
Forord til andre utgave	6
Videokurs	16
DEL I	
Overordnet om sakførsel	17
KAPITTEL 1	
Innledning	19
1.1 Å gå i retten	19
1.2 Advokatens rolle i en sivil sak	21
1.3 Gangen i en sivil sak	24
1.4 De praktisk viktigste rettskildene i sivilprosessen ..	26
1.5 Retningslinjer for saksbehandlingen	27
DEL II	
Saksforberedelsen	29
KAPITTEL 2	
Varsel om søksmål – plikter før sak reises	31
KAPITTEL 3	
Bør klienten gå til søksmål? Prosessrisiko	34

KAPITTEL 4	
Hvor hører saken hjemme?	35
4.1 Domstolene eller forliksrådene?	35
4.2 Særlige rettergangsformer mv.	36
4.3 Hvor skal stevningen (eller forliksklagen) sendes?	37
KAPITTEL 5	
Aktørportalen	41
5.1 Generelt	41
5.2 Forkynning av dokumenter gjennom portalen – friststart	42
5.3 Innsending av dokumenter	43
5.4 Mottak av dokumenter – varsel	44
KAPITTEL 6	
Stevningen	45
6.1 Generelt	45
6.2 Tvisteloven § 9-2: Krav til stevningen	47
6.3 Grovriss av en stevning	50
6.4 Innledningen	50
6.5 Sakens faktiske side	52
6.6 Sakens rettslige side	54
6.7 Påstand	55
6.8 Avslutningen: Undertegning	58
KAPITTEL 7	
Tilsvaret	60
7.1 Saksøktes hovedanledning til å ta skriftlig til motmøle	60
7.2 Innholdet i tilsvaret	61
7.3 Minimumstilsvaret	64

KAPITTEL 8	
Planmøtet	66
KAPITTEL 9	
Videre utveksling av prosesskriv	70
KAPITTEL 10	
Dokumentbevis	73
KAPITTEL 11	
Vitnebevis i saksforberedelsen	76
11.1 Avklaring av relevans	76
11.2 Innkalling av vitner	80
11.3 Godtgjørelse til vitner	81
KAPITTEL 12	
Frister og fristberegning	82
12.1 Ulike typer frister – egnet til å holde advokater våkne om natten	82
12.2 Frister er fastsatt på ulik måte	84
12.3 Når løper fristen ut?	85
12.4 Rettsferiene	85
12.5 Hvordan avbryter jeg fristen?	87
KAPITTEL 13	
Avslutning av saksforberedelsen	89
KAPITTEL 14	
Sluttinnlegg	92

KAPITTEL 15

Saksforberedelse i småkravssaker	97
15.1 Generelt	97
15.2 Stevning og tilsvare	98
15.3 Normalt ikke planmøte, men retten skal veilede ...	98
15.4 Videre saksforberedelse (herunder utveksling av ytterligere prosesskriv)	99
15.5 Vitnebevis under saksforberedelsen	100
15.6 Ikke samme avslutning av saksforberedelsen, og heller ikke sluttinnlegg	100

DEL III

Forberedelse til hovedforhandlingen	103

KAPITTEL 16

Dokumentsamling, faktisk og juridisk utdrag	105
16.1 Utdrag er et praktisk hjelpemiddel	105
16.2 Faktisk utdrag	108
16.3 Juridisk utdrag	111
16.4 Innsendelse av og kostnader med utdrag	114
16.4.1 Digitale og papirbaserte utdrag	114
16.4.2 Frist, vedtakelse og antall	115
16.4.3 Kostnader til utarbeidelse av utdrag	117

KAPITTEL 17

Arbeidet med innleggene til hovedforhandlingen	118
17.1 Innledning	118
17.2 Det viktigste – identifisere sakens kjerne eller springende punkt	118
17.3 Utarbeidelse av manus	119
17.4 Innarbeiding av dokumentene/utdragene	120
17.5 Når bør prosedyren skrives?	121

KAPITTEL 18

Forberedelse av vitneavhør før hovedforhandlingen	123

KAPITTEL 19

Pressen	125
19.1 Kontakt med og uttalelser til journalister	125
19.2 Fotografering og opptak av forhandlingene	129

KAPITTEL 20

Skal jeg bruke kappe?	132
20.1 Hvem som skal bruke kappe	132
20.2 Kappens utforming	132
20.3 Når kappen skal brukes	133
20.4 Fortsatt usikker på om du skal bruke kappe?	135

KAPITTEL 21

Opptreden i retten	136
21.1 Innledning	136
21.2 Opptre høflig	136
21.3 Ærbødighet overfor retten	137
21.4 Mat og drikke i rettssalen mv.	137
21.5 Når kan jeg ta ordet?	138
21.6 Press fra dommerbordet	139
21.7 Tiltaleformer	140
21.7.1 Tingretten	140
21.7.2 Lagmannsretten	142
21.7.3 Høyesterett	142

KAPITTEL 22

Når du har lagt egget	143

DEL IV

De enkelte leddene i hovedforhandlingen 145

KAPITTEL 23

Opptakten til hovedforhandlingen 147

23.1 Dagen er kommet 147

23.2 Møt frem i god tid 147

23.3 Sikkerhetskontroll 148

KAPITTEL 24

Min plass i retten 150

24.1 Tingsretten 150

24.2 Lagmannsretten 151

24.3 Høyesterett 152

KAPITTEL 25

Rettsens innledning 154

KAPITTEL 26

Innledningsforedraget 156

26.1 Generelt 156

26.2 Formålet med innledningsforedraget 157

26.3 Disposisjon 158

26.4 Hvordan holde innledningsforedraget? 160

26.5 Dokumentasjon – hvordan skriftlige bevis skal
føres for retten 161

26.6 Hjelpedokumenter 164

26.7 Spørsmål fra dommeren 166

26.8 Særlig om saksøktes innledningsforedrag 167

26.9 Opptreden under motpartens innlegg 167

26.10 Strafferunde? 168

KAPITTEL 27

Parts- og vitneavhør	169
27.1 Partsforklaringer	169
27.2 Vitneforklaringer	170
27.2.1 Generelt	170
27.2.2 Gangen i et vitneavhør	172
27.2.3 Nærmere om spørsmål til vitner	174
27.2.4 Noen praktiske forhold knyttet til bevisfritak og bevisforbud	179
27.2.5 Lydopptak	180
27.3 Sakkyndige forklaringer	180

KAPITTEL 28

Befaring og føring av andre realbevis	183
28.1 Generelt	183
28.2 Forberedelse og planlegging av befaring	184
28.3 Gjennomføring av befaring under hovedforhandlingen	185

KAPITTEL 29

Prosedyren	187
29.1 Generelt	187
29.2 Om bevisene i prosedyren	191
29.3 Om jussen i prosedyren	193
29.4 Påstanden	195

KAPITTEL 30

Replikk og duplikk	196

KAPITTEL 31

Sakskostnadsoppgaven	200
31.1 Når skal oppgaven inngis?	200
31.2 Oppgavens innhold	201

31.2.1	Salærutgifter	201
31.2.2	Merverdiavgift	204
31.2.3	Rettsgebyr	204
31.2.4	Andre utgifter	204
31.2.5	Flere krav og flere parter	205
31.2.6	Eksempel på oppgave	206
31.3	Sakskostnader i småkravprosess	206
31.4	Prosedere sakskostnadsspørsmålet?	207
31.4.1	Innvendinger til motpartens oppgave	207
31.4.2	Øvrig argumentasjon knyttet til sakskostnadsansvar	208
KAPITTEL 32		
	Avslutning av hovedforhandlingen	211
32.1	Når retten heves	211
32.2	Skjema <i>Prosedyrekrav</i>	214
KAPITTEL 33		
	Rettsmøte til sluttbehandling av småkravssaker	215
KAPITTEL 34		
	Skjermbasert hovedforhandling	219
34.1	Hva er skjermbasert hovedforhandling?	219
34.2	Egnet maskin- og programvare	220
KAPITTEL 35		
	Gjennomføring av rettsmøter med fjernmøteteknologi (fjernmøter)	222
35.1	Hva er gjennomføring av rettsmøter med fjernmøteteknologi?	222
35.2	Når kan retten beslutte gjennomføring av rettsmøter med fjernmøteteknologi?	223

35.3 Viktige hensyn advokaten må overveie	224
35.4 Praktisk gjennomføring	225
KAPITTEL 36	
Behandling av saken i lagmannsretten	227
36.1 Anke til lagmannsretten	227
36.2 Anketilsvar	229
36.3 Siling	229
36.4 Søknad for advokatfullmektig om å opptre i lagmannsretten	230
36.5 Behandling av ankesaken	231
DEL V	
Rettsmekling	233
DEL VI	
Voldgift	239
Vedlegg	243
Litteratur	246
Lov- og forskriftsregister	247
Stikkordregister	253